

## บทที่ ๒

### วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล

#### กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร เป็นนิสิตชั้นปีที่ ๑ จากคณะต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๑๗๔ คน เป็นชาย ๘๗ คน หญิง ๘๗ คน นิสิตเหล่านี้สมัครเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร ๑๗๔ คนนี้คัดเลือกมาจากนิสิตทั้งหมด ๓๑๒ คนซึ่งได้รับการทดสอบ เหตุที่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจก็เพราะว่าในการทำแบบทดสอบทั้ง ๒ อย่างต้องอาศัยความสมัครใจเป็นสำคัญ มิฉะนั้นแล้วจะทำให้ได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง การแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มนั้นยึดถือเกณฑ์คะแนนของคะแนนรูปแบบแรงจูงใจเป็นหลัก

#### เครื่องมือที่ใช้

๑. ภาพจาก Thematic Apperception Test (T.A.T.) จำนวน ๖ ภาพ เป็นภาพที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ คือภาพ 1, 7BM, 8BM และภาพที่มีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลคือภาพ 3BM, 6BM, 10

๒. แบบทดสอบ Omnibus Personality Inventory Form F. ซึ่งได้ดัดแปลงและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย ( คูภาคผนวก ก )

#### คำอธิบายแบบทดสอบที่ใช้และวิธีดำเนินงาน

๑. กลวิธีฉายภาพจิตจากภาพ Thematic Apperception Test ให้กลุ่มตัวอย่างประชากรประมาณ ๑๐-๑๕ คน อยู่ในห้องเรียนที่มีสภาพเป็นปกติ ผู้ทดลองเมื่อแนะนำตัวเองและทำความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างแล้วก็จะบอกกลุ่มตัวอย่างว่าจะทำการทดสอบทางจิตวิทยาโดยการให้กลุ่มตัวอย่างเขียนจินตนาการแบบสร้างสรรค์จากภาพที่จะแสดงให้ดู วิธีเขียนเรื่องให้เขียนโดยการตอบคำถาม ๔ ข้อที่ให้ไว้เป็น

ขอนำ ให้กลุ่มตัวอย่างอ่านคำถามนำทั้ง ๔ ข้อ คือ (๑) กำลังเกิดอะไรขึ้น บุคคลในภาพนี้เป็นใคร (๒) เรื่องราวในภาพนี้เป็นมาอย่างไร นั่นคือ เกิดอะไรขึ้นบ้างในอดีต (๓) เขากำลังคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร มีอะไรบ้างที่เป็นที่ตอ้งการ ใครเป็นผู้ตอ้งการเช่นนั้น (๔) จะเกิดอะไรต่อไปอีกในอนาคต เขาจะทำอะไรกันบ้าง/เมื่อกลุ่มตัวอย่างเข้าใจดีแล้ว ผู้วิจัยก็จะแจกกระดาษขาวขนาด ๘ ๘/๒ นิ้ว ๑๑ นิ้ว สำหรับให้เขียนเรื่องจินตนาการ จากนั้นก็แสดงภาพที่ ๑ (ภาพหมายเลข ๑) ให้กลุ่มตัวอย่างดูเป็นเวลาประมาณ ๒๐ วินาที แล้วปิดภาพและให้เขียนเรื่องจินตนาการโดยใช้คำถามทั้ง ๔ เป็นขอนำ ให้เวลาสำหรับเขียนจินตนาการภาพละ ๕ นาที เมื่อเสร็จภาพที่ ๑ แล้ว ก็นำภาพที่ ๒ ขึ้นมาแสดงเป็นเวลา ๒๐ วินาที ทำเช่นเดิมจนครบทั้ง ๒ ภาพ

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ภาพ T.A.T. เพียง ๒ ภาพ เพราะในการวัดแรงจูงใจด้วยภาพ T.A.T. แต่ละครั้งนั้นจะสามารถใช้ภาพได้ไม่เกินครั้งละ ๔-๖ ภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ภาพที่นำมาเป็นตัวอย่างของสิ่งเร้าให้เกิดจินตนาการนั้นมีมากพอสมควรกับความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่จะแสดงความคิดและจินตนาการต่อภาพที่นำมาแสดงได้อย่างสมบูรณ์ ถ้าใช้ภาพแต่ละครั้งมากกว่า ๖ ภาพ จำทำให้กลุ่มตัวอย่างประชากรเกิดความเบื่อหน่าย และเหนื่อยตอ้งการแสดงจินตนาการจนไม่สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการวิจัยได้ การใช้ภาพ ๒ ภาพต่อ ๑ ครั้ง เป็นการเหมาะสมสำหรับการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เมื่อกลุ่มตัวอย่างประชากรเขียนเรื่องจินตนาการจากภาพทั้ง ๒ แล้วก็ให้ตอบคำถามในแบบทดสอบ OPI Form F. ซึ่งได้คัดแปลงและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยแล้ว

ระบบการให้คะแนนจินตนาการใ้สัมฤทธิ์และจินตนาการใ้สัมพันธ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องที่เขียนนี้ได้ยึดถือตามแบบของ Atkinson & McClelland<sup>๑</sup> (ดูภาคผนวก ข) ซึ่งมีใจความสำคัญของการให้คะแนนคือ

<sup>๑</sup> Atkinson, loc.cit., pp 179-218

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การให้คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะให้คะแนนได้เมื่อ เรื่องจินตนาการที่เขียนนั้นได้แสดงออกซึ่งจินตนาการดังต่อไปนี้

๑. จินตนาการใฝ่สัมฤทธิ์ (AI) จะให้คะแนนได้เมื่อเรื่องในจินตนาการ นั้นกล่าวถึง

ก. การแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ ซึ่งมีรายละเอียดคือ

(๑) เรื่องที่แสดงต้องมีลักษณะที่แสดงถึงกิจกรรมของการแข่งขัน (แต่ ไม่ใช่การก้าวร้าวโดยตรง) เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จที่ทัดเทียมหรือดีกว่างานของคนอื่นที่ยึดเป็นมาตรฐานได้

(๒) ถ้าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันนั้นไม่มีการกล่าวถึงความพยายามที่จะเอาชนะหรือต้องการให้ได้ผลสำเร็จอย่างชัดเจน เราก็ถือว่าการทำงานนั้นๆ มีความรู้สึกที่เกี่ยวข้องความสำเร็จอยู่ในวัตถุประสงค์หรือไม่ ถ้ามีก็ให้คะแนนได้ หรือดูว่ามีการแสดงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องการไปสู่ความสำเร็จหรือไม่ ถ้ามีเราก็ให้คะแนนได้

(๓) มีอยู่บ่อยครั้งที่มาตรฐานของความคิดดีเลิศไม่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน เราไม่ให้คะแนนเรื่องลักษณะนี้ เราให้คะแนนเป็นจินตนาการใฝ่สัมฤทธิ์หรือไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะของคำที่ใช้

ข. ความสำเร็จที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ เป็นการแสดงออกที่ตั้งใจจะทำจริงๆ มากกว่าจะทำอย่างขอไปที เป็นจินตนาการที่แสดงถึงความสำเร็จของบุคคลในงานที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว เช่น งานการประดิษฐ์ งานศิลปะสร้างสรรค์ หรืองานอื่นๆที่สามารถจัดเข้าตามเกณฑ์ดังกล่าวก็ให้คะแนนได้

ค. การเกี่ยวพันกับโครงการระยะยาวที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ เช่น ความพยายามที่จะเป็นนายแพทย์ ความต้องการความสำเร็จในชีวิต ต้องการเป็นนักประดิษฐ์ นักกฎหมาย ซึ่งงานเหล่านี้ต้องใช้เวลาในการพยายามเป็นช่วงระยะเวลานานและต้องมีการแข่งขันกับมาตรฐานของความคิดดีเลิศ

เรื่องที่บรรจุหลักฐานทั้ง ๓ ประการ แม้เพียงอย่างเดียวหนึ่ง เราก็ให้คะแนนเป็น ๑ สำหรับจินตนาการใฝ่สัมฤทธิ์ และให้คะแนนได้เพียงครั้งเดียวสำหรับเรื่องนั้นถึงแม้ว่าจะมีการกล่าวถึงลักษณะเช่นนั้นหลายครั้งก็ตาม

๒. จินตนาการที่ยังมีข้อสงสัย (TI) ให้คะแนนเป็น ๐ เมื่อเรื่องบางเรื่องที่เขียนนั้นได้บรรจุเรื่องราวที่พอจะอ้างอิงถึงสัมฤทธิ์ผลได้แต่ยังไม่สามารถจัดเข้าไปในหลักเกณฑ์ทั้ง ๓ ประการดังกล่าวข้างต้นได้ เรื่องเช่นนี้ เราให้คะแนนเป็นจินตนาการใฝ่สัมฤทธิ์ที่ยังมีข้อสงสัยและจะไม่มีการให้คะแนนในส่วนย่อยอื่นๆอีกต่อไป ยุติการให้คะแนนสำหรับเรื่องนั้นทั้งหมด

๓. จินตนาการที่ไม่เกี่ยวข้อง (UI) ให้คะแนนเป็น - ๑ สำหรับเรื่องที่ไม่มีหลักฐานที่พอจะอ้างอิงได้ว่ามีลักษณะแสดงถึงเป้าหมายสัมฤทธิ์และจะไม่ได้รับการให้คะแนนในส่วนย่อยอื่นๆสำหรับเรื่องนั้นอีกต่อไป

เฉพาะจินตนาการที่สามารถให้คะแนนเป็นจินตนาการใฝ่สัมฤทธิ์ได้เท่านั้นที่จะได้รับการพิจารณาให้คะแนนในส่วนย่อยอื่นๆต่อไปได้ ถ้าเรื่องใดไม่มีจินตนาการใฝ่สัมฤทธิ์เราก็จะไม่พิจารณาให้คะแนนแรงจูงใจส่วนย่อยอื่นๆ การให้คะแนนจะยุติเพียงนั้น

๔. สภาพของความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ (Need = N) ให้คะแนนเป็น ๑ เมื่อตัวละครสมมุติในเรื่องนั้นแสดงความต้องการ ความหวัง ความตั้งใจ ต่อความสำเร็จ ให้คะแนนได้เรื่องละเพียงครั้งเดียว

๕. กิจกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมายสัมฤทธิ์ (I+, I?, I-) จะให้คะแนนอย่างไรก็อยู่ที่ผลลัพธ์ของเรื่องนั้น ถ้าประสบความสำเร็จ ให้คะแนนเป็น I+ ถ้ายังไม่แน่ใจให้คะแนนเป็น I? ถ้าประสบความสำเร็จล้มเหลว ให้คะแนนเป็น I- ทั้ง I+, I?, I- รวมกันแล้วให้คะแนนเป็น ๑ และให้คะแนนได้ครั้งเดียว

๖. สภาพการคาดหวังในเป้าหมายสัมฤทธิ์ (Ga+, Ga-) ให้คะแนนได้เมื่อตัวละครสมมุติในเรื่องแสดงความคาดหวังต่อความสำเร็จในเป้าหมาย ถ้าแสดงความคาดหวังที่แน่ใจว่าจะสำเร็จให้คะแนนเป็น Ga+ มีคะแนนเป็น ๑ ถ้าแสดงความคาด

หวังที่ยังไม่แน่ใจว่าจะสำเร็จหรือไม่ หรือ ก่าตั้งเป็นทุกข์ เป็นกังวล ในความล้มเหลว ที่อาจจะเกิดขึ้น ให้คะแนนเป็น  $G_{a-}$  มีคะแนนเป็น ๑ ในเรื่องเดียวกันนั้นจะให้คะแนน ได้ทั้ง  $G_{a+}$  และ  $G_{a-}$  แต่ให้คะแนนได้เพียงอย่างละ ๑ ครั้งสำหรับเรื่องนั้น

๗. อุปสรรคหรือสิ่งที่มาขัดขวาง ( $B_p, B_w$ ) จะให้คะแนนได้เมื่อเรื่องนั้น แสดงถึงการมีอุปสรรคมาขัดขวางต่อการดำเนินไปสู่เป้าหมาย อุปสรรคมี ๒ ประการ คือ อุปสรรคภายในตัวบุคคลเอง ( $B_p$ ) ให้คะแนนเป็น ๑ และอุปสรรคจากสิ่งแวดล้อม ( $B_w$ ) ให้คะแนนเป็น ๑ ในแต่ละเรื่อง จะให้คะแนนได้ทั้ง ๒ อย่าง แต่ให้คะแนนได้ อย่างละเพียงครั้งเดียว

๘. แรงสนับสนุนจากภายนอก ( $N_{up}$ ) จะให้คะแนนได้เมื่อจินตนาการนั้น แสดงถึงการได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น การให้กำลังใจ การแสดงความเห็นอกเห็นใจจากคนอื่น ให้คะแนนเป็น ๑

๙. สภาพของการมีอารมณ์ ( $G_+, G_-$ ) สภาพของการมีอารมณ์มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในเป้าหมาย ให้คะแนนเป็น  $G_+$  มีคะแนนเป็น ๑ เมื่อตัวละครสมมุติ ในเรื่องแสดงถึงความเพิดิคเพิดินใจ มีความสุข พอใจ ภูมิใจ มีชื่อเสียงต่อความสำเร็จ ที่เขาได้รับ และให้คะแนนเป็น  $G_-$  มีคะแนนเป็น ๑ เมื่อตัวละครในเรื่องนั้นแสดงถึงความเสียใจ โกรธ ต่อการไม่ได้รับความสำเร็จในเป้าหมาย ทั้ง  $G_+$  และ  $G_-$  สามารถให้คะแนนได้ทั้ง ๒ อย่างในเรื่องเดียวกันแต่ให้คะแนนได้เพียงครั้งเดียว

๑๐. จุดเด่นของเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ ( $A_{ch Th}$ ) จะให้คะแนนได้ ก็ต่อเมื่อเรื่องนั้นได้พรรณวถึงความสำเร็จของตัวละคร สมมุติในเรื่องอย่างตลอด มีการ คำเนินเรื่องที่มีสาระของความสำเร็จที่เด่นชัดมาก ให้คะแนนเป็น ๑

การให้คะแนนแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ได้สรุปไว้ในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ การให้คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	คะแนน
จินตนาการใฝ่สัมฤทธิ์ (AI)	+ ๑
จินตนาการที่ยังมีข้อสงสัย (TI)	๐
จินตนาการที่ไม่เกี่ยวข้อง (UI)	- ๑
สภาพของความต้องการสัมฤทธิ์ (N)	+ ๑
กิจกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมายสัมฤทธิ์ (E+, I?, I-)	+ ๑
สภาพการคาดหวังในเป้าหมายเชิงปฏิฐาน (Ga+)	+ ๑
สภาพการคาดหวังในเป้าหมายเชิงนิเสธ (Ga-)	+ ๑
อุปสรรค ภายในตัวบุคคล (Bp)	+ ๑
อุปสรรค จากสิ่งแวดล้อมภายนอก (Bw)	+ ๑
แรงสนับสนุนจากภายนอก (Nup)	+ ๑
สภาพอารมณ์เชิงปฏิฐาน (G+)	+ ๑
สภาพอารมณ์เชิงนิเสธ (G-)	+ ๑
จุดเด่นของเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ Ach Th	+ ๑

คะแนนรวมของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลในจินตนาการจากภาพภาพหนึ่ง  
รวมกันแล้วจะได้คะแนนไม่เกิน ๑๑

แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ การให้คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมพันธจะให้คะแนนได้เมื่อ  
จินตนาการนั้นได้แสดงออกซึ่งลักษณะต่อไปนี้

๑. จินตนาการใฝ่สัมพันธ (Aff IM) ให้คะแนนเป็น ๑ สำหรับเรื่องที่ได้  
พรรณาดังความพยายามที่จะสร้าง คำรงไว้ หรือ พยายามที่จะเรียกร้องคืนมาซึ่งความ  
สัมพันธที่ได้แตกแยกไปโดยการแสดงออกในสภาพของอารมณ์เชิงปฏิฐาน สัมพันธภาพ  
เช่นนี้จะบรรยายไว้อย่างใดเนื้อหาใจความโดยการใช้ถ้อยคำที่เกี่ยวกับความเป็นมิตร  
แสดงถึงความอบอุ่นในสัมพันธภาพนั้นๆ

๒. จินตนาการที่ไม่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (U Im) สำหรับ  
เรื่องที่ไม่สามารถให้คะแนนเป็นเรื่องจินตนาการใฝ่สัมพันธได้ เราให้คะแนนเป็นจินตนา  
การที่ไม่เกี่ยวข้อง มีคะแนนเป็น ๐ และจะไม่มีกรให้คะแนนอีกต่อไปในส่วนย่อยอื่นๆของ  
จินตนาการในเรื่องนั้น

เฉพาะเรื่องที่สามารถให้คะแนนเป็นจินตนาการใฝ่สัมพันธแล้วเท่านั้นที่เราจะให้  
คะแนนรายละเอียดอื่นๆของแรงจูงใจได้ ถ้าเรื่องใดไม่สามารถให้คะแนนเป็นจินตนา  
การใฝ่สัมพันธได้แล้ว เราก็ยุติการให้คะแนนสำหรับเรื่องนั้น

๓. สภาพของความต้องการใฝ่สัมพันธ (N) ให้คะแนนเป็น ๑ เมื่อบุคคล  
ในจินตนาการได้แสดงความปรารถนา ความต้องการ ความหวัง การตั้งใจและการตัด  
สินใจที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

๔. กิจกรรมที่สนองความต้องการใฝ่สัมพันธ ( $I+$ ,  $I?$ ,  $I-$ ) ให้พิจารณา  
จากผลลัพธ์ของเรื่องนั้น ถ้าผลลัพธ์ของกิจกรรมที่สนองความต้องการใฝ่สัมพันธได้รับความ  
สำเร็จ ให้คะแนน  $I+$  มีคะแนนเป็น ๑ ถ้าผลลัพธ์ยังไม่แน่นอน  $I?$  หรือไม่สำ  
เร็จ  $I-$  ให้คะแนนเป็น ๐

๕. สภาพการคาดหวังในเป้าหมาย (Ga) ถ้าคาดหวังโดยแสดงถึงความสำเร็จในความสัมพันธ์ (Ga+) ให้คะแนนเป็น ๑ ถ้าล้มเหลว (Ga-) ให้คะแนนเป็น ๐
๖. อุปสรรคหรือสิ่งที่มาขัดขวาง (Bp, Bw) ถ้าอุปสรรคของความสัมพันธ์มาจากภายในตัวบุคคลเอง (Bp) ให้คะแนนเป็น ๑ ถ้าอุปสรรคเป็นสิ่งที่มาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก (Bw) ให้คะแนนเป็น ๐
๗. สภาพของการมีอารมณ์ (G+, G-) เมื่อตัวละครสมมติในเรื่องแสดงการมีสภาพของอารมณ์เชิงปฏิฐาน G+ คือแสดงความพอใจ ภูมิใจ สบายใจ ยินดีที่ได้มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น เราให้คะแนนเป็น ๑ แต่ถ้าแสดงอารมณ์เชิงนิเสธ G- ต่อความสัมพันธ์กับผู้อื่น แสดงความปวกร้าว เสียใจ เหนงา สดคใจ ไม่สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ ให้คะแนนเป็น ๐
๘. เรื่องที่มีจุดเด่นของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Aff Th) จะให้คะแนนได้ก็ต่อเมื่อเรื่องที่เขียนทั้ง เรื่องนั้นล้วนแต่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งสิ้นลักษณะเด่นของเรื่องนั้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้คะแนนเป็น ๑

การให้คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ได้สรุปไว้ในตารางที่ ๒ หน้า ๓๔

ความเชื่อถือได้ของการให้คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ด้วยวิธีนี้ จากรายงานของ Atkinson & McClelland พบว่ามีความเชื่อถือได้ .๕๕ สำหรับการให้คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และ .๕๑ สำหรับแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ การพิจารณาให้คะแนนรูปแบบของแรงจูงใจทั้งสองประการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วข้างต้นโดยให้ผู้ช่วยสองคนซึ่งเป็นผู้แนะนำประจำโรงเรียนและได้ทำการฝึกหัดการให้คะแนนเรื่องจินตนาการจากภาพ T.A.T. เป็นผู้ช่วยในการวิเคราะห์และให้คะแนน ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อถือได้ของการให้คะแนนโดยการใช้สูตรการหาความเชื่อถือได้เฉลี่ยของ Snedecor<sup>๒</sup> ซึ่งใช้เกณฑ์ผู้ให้คะแนน ๓ คน ได้ค่า

<sup>๒</sup>Henry E. Garrett, Statistics in Psychology and Education (Bombay : Vakils, Feffers and Simons Private Ltd., 1967), p.364.



ความเชื่อถือได้ของการให้คะแนนรูปแบบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ .๘๗ และค่าความเชื่อถือได้ของการให้คะแนนรูปแบบแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ .๘๕

### ตารางที่ ๒ การให้คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์

ลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์	คะแนน
จินตนาการใฝ่สัมพันธ์ (AFF IM)	+ ๑
จินตนาการที่ยังสงสัยหรือไม่เกี่ยวข้อง (U Im)	๐
สภาพของความต้องการใฝ่สัมพันธ์ (N)	+ ๑
กิจกรรมที่สนองความต้องการใฝ่สัมพันธ์ (I+)	+ ๑
กิจกรรมที่สนองความต้องการใฝ่สัมพันธ์ที่ได้ผลไม่แน่นอน หรือ ไม่สำเร็จ (I?, I-)	๐
สภาพการคาดหวังในเป้าหมายเชิงปฏิฐาน (Ga+)	+ ๑
สภาพการคาดหวังในเป้าหมายเชิงนิเสธ (Ga-)	๐
อุปสรรค ในตัวบุคคล (Bp)	+ ๑
อุปสรรค จากสิ่งภายนอก (Bw)	๐
สภาพอารมณ์เชิงปฏิฐาน (G+)	+ ๑
สภาพอารมณ์เชิงนิเสธ (G-)	๐
เรื่องที่มีจุดเด่นของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Aff Th)	+ ๑

คะแนนรวมของแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ของบุคคลในจินตนาการจากภาพภาพหนึ่งรวมกันแล้วจะได้คะแนนไม่เกิน ๗

๒. แบบทดสอบซึ่งคัดแปลงมาจาก Omnibus Personality Inventory เป็นเครื่องมือสำหรับวัดบุคลิกภาพ ๑๔ ด้าน มีรวมทั้งหมด ๓๘๕ ข้อ เป็นคำถามแบบให้อ่านไปที่ละข้ออย่างช้า ๆ แล้วทำเครื่องหมาย ๐ ลงในวงกลม T ในกระดาษคำตอบถ้าเห็นว่าข้อความนั้นเป็นจริง หรือ จริง เป็นส่วนมากสำหรับผู้ตอบ และทำเครื่องหมาย ๐ ลงในวงกลม F ถ้าข้อความนั้นไม่เป็นความจริง หรือไม่จริงเป็นส่วนมากสำหรับผู้ตอบ คะแนนแต่ละข้อ ถ้าเป็นจริงให้คะแนน ๑ ถ้าไม่จริงให้คะแนน ๐

บุคลิกภาพทั้ง ๑๔ ด้านและลักษณะของบุคคลที่ได้คะแนนรวมสูงและต่ำในแต่ละลักษณะมีดังนี้

๑. ลักษณะการครุ่นคิดอย่างลึกซึ้ง (TI) มีคำถามทั้งหมด ๔๓ ข้อ ลักษณะของ ผู้ที่ได้คะแนนสูงคือ เป็นผู้ที่ชอบนึกคิด ชอบกิจกรรมทางวิชาการ สนใจแนวความคิดต่าง ๆ หลายสาขา เช่น วรรณคดี ศิลปะ ปรัชญา ความนึกคิดของคนเหล่านี้จะถูกชักนำโดยสถานการณ์ ปัจจุบันหรือโดยแนวความคิดที่ยอมรับกันทั่ว ๆ ไปได้น้อยกว่าพวกที่ชอบคิดแบบรูปธรรม ซึ่งเป็นพวกที่ได้คะแนนรวมต่ำในลักษณะนี้ พวกที่ได้คะแนนรวมต่ำนี้มักชอบแสดงปฏิกิริยาให้เห็นอย่าง เกินชั้ค มีแนวโน้มที่จะประเมินค่าแนวความคิดต่าง ๆ โดยการยึดหลักการที่นำไปใช้ได้จริง อย่างทันทีทันใด หรือไม่เช่นนั้นก็จะคัดค้านหรือหลีกเลี่ยงการเข้าเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการใช้ ความคิดและสิ่งที่เป็นนามธรรม

๒. ลักษณะความเชื่อทางทฤษฎี (TO) มีคำถามทั้งหมด ๓๓ ข้อ วัดความสนใจ ในแนวความคิดที่มีขอบเขตจำกัดว่าลักษณะการคิดอย่างลึกซึ้งเชิงนามธรรม ผู้ที่ได้คะแนน สูงในลักษณะนี้เป็นผู้ที่ชอบเกี่ยวข้องกับหลักการในทางทฤษฎีและปัญหาต่าง ๆ และชอบแสดง ความสนใจในกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ ชอบคิดโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สามารถ เฝ้าดูปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างใช้เหตุผล ใช้ความพินิจพิจารณาและคิดอย่าง วิพากษ์วิจารณ์ ผู้ที่ได้คะแนนต่ำในลักษณะนี้จะเป็นผู้ที่ไม่ชอบอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับวิทยา ศาสตร์หรือคณิตศาสตร์ ไม่อยากคิดโจทย์วิทยาศาสตร์หรือคณิตศาสตร์ที่ยาก ไม่ชอบการ ค้นคว้า ชอบที่จะให้ทฤษฎีเป็นผู้อธิบายมากกว่าที่จะพยายามทำความเข้าใจเอง ชอบ

ปัญหาสั้นๆและง่ายมากกว่าปัญหาที่ยาวและสับสน ไม่เชื่อว่าคณิตศาสตร์จะมีความสำคัญมากกว่าวิชาที่ว่าด้วยศาสนา

๓. ลักษณะการชอบทางสุนทรียภาพ (Es) มีคำถามทั้งหมด ๒๔ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในลักษณะนี้จะ เป็นผู้ที่มีความสนใจอย่างกว้างขวางในงานและกิจกรรมทางศิลปะ มีความรู้สึกอ่อนไหวและมีการสนองตอบต่อสิ่งเร้าที่มีสุนทรียภาพในระดับสูง เนื้อหาของคำถามในลักษณะนี้จะครอบคลุมนอกเหนือไปจากงานภาพเขียน งานปฏิมากรรม และงานดนตรี รวมทั้งความสนใจในวรรณคดีและการละคร ผู้ที่ได้คะแนนต่ำในลักษณะนี้ เป็นผู้ที่ไม่ค่อยจะมีเวลาในการนั่งฝันเกี่ยวกับการวาดภาพ งานแกะสลัก ไม่ชอบอ่านผลงานทางศิลปะและความสำเร็จทางวรรณกรรม ไม่สนใจที่จะคบเพื่อนหรือสนทนาแลกเปลี่ยนทัศนกับบุคคลที่มีอารมณ์อ่อนไหวหรือศิลปิน ไม่สนใจวิวัฒนาการของเพลงไทยเดิมว่าเป็นมาอย่างไร

๔. ลักษณะการชอบความสลับซับซ้อน Co มีคำถามทั้งหมด ๓๒ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงในลักษณะนี้เป็นผู้ที่ทนต่อความคลุมเครือและความไม่แน่นอนได้ดี ชอบสถานการณ์และความคิดใหม่ๆ ชอบการเกี่ยวข้องกับความยุ่งยากซับซ้อนพอๆกับการไม่ชอบสิ่งที่ย่างจนเกินไป ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงมากๆมักชอบแสวงหาความเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนคลุมเครือต่างๆ ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำเป็นผู้ที่ไม่ชอบสิ่งที่ไม่แน่นอนและยากต่อการทำนายผลว่าจะเป็นอย่างไรต่อไป ไม่เกลียดกฎเกณฑ์ต่างๆ ไม่เคยมีประสบการณ์แปลกๆในชีวิต ชอบเพื่อนที่สนุกมากกว่าเพื่อนที่นำความยุ่งยากมาให้ ชอบการให้เหตุผลอย่างตรงไปตรงมามากกว่าที่จะใช้หลักอุปมานหรือการเปรียบเทียบ

๕. ลักษณะความเป็นตัวของตัวเอง (Au) มีคำถามทั้งหมด ๔๓ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในลักษณะนี้จะแสดงถึงความมั่นใจที่จะเป็นผู้มีความเป็นอิสระจากผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า คัดค้านการละเมิดสิทธิของบุคคล ออกทนต่อความคิดเห็นที่นอกเหนือไปจากความคิดเห็นของตน บุคคลเหล่านี้มักชอบความจริง มีเสรีภาพในสติปัญญาและการเมือง ไม่ยอมตกสินใจอะไรอย่างง่ายๆ ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำในลักษณะนี้จะเป็นผู้ที่มีความ

รู้สึกว่าคุณแม่เป็นผู้กระทำถูกเสมอทุกอย่างไปและผู้น้อยไม่ควรลบลบผู้ใหญ่ ควรปล่อยให้อ่านจากความรับผิดชอบทั้งหมดตกอยู่กับผู้อาวุโสกว่าทั้งในการกระทำและการตัดสินใจ

๖. ลักษณะความเชื่อทางศาสนา (RO) มีคำถามทั้งหมด ๓๖ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดในลักษณะนี้ เป็นผู้ที่ชอบมีความสงสัยเกี่ยวกับความเชื่อและหลักการปฏิบัติทางศาสนาที่ยึดถือเป็นแบบแผนกันมา มีใจเอนเอียงไปในทางที่จะไม่ยอมรับความเชื่อและการปฏิบัติเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสิ่งที่ได้เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันมาอย่างเคร่งครัด ผู้ที่ได้คะแนนใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความคิดเห็นปานกลาง เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา ส่วนผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำในลักษณะนี้ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความศรัทธาอย่างแรงกล้าและมีใจเอนเอียงที่จะยึดถือจารีตนิยม ไม่ชอบเปลี่ยนแปลงความคิด ไม่ยอมรับหลักการอื่น ๆ ที่คัดค้านกับความคิดเห็นของตน

๗. ลักษณะการชอบเข้าสมาคม (SE) มีคำถามทั้งหมด ๔๐ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดในลักษณะนี้ เป็นผู้ที่มีความสนใจต่อการอยู่ร่วมกับคนหมู่มาก พยายามเสาะหากิจกรรมทางสังคมให้ตัวเองอยู่เป็นนิจและได้รับความพอใจจากกิจกรรมนั้น ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำในลักษณะนี้จะ เป็นผู้ที่มีใจเอนเอียงไปในทางถอนตัวออกจากการเกี่ยวข้องและการรับผิดชอบทางสังคม

๘. ลักษณะที่ชอบแสดงความรู้สึนึกคิด (IE) มีคำถามทั้งหมด ๕๕ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดในลักษณะนี้ เป็นผู้ที่ชอบมีจินตนาการนิยามการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึก ผู้ที่ได้คะแนนสูงมากจะเป็นผู้ที่มีความรู้สึกต้องการต่อต้าน คัดค้านและก้าวร้าวอยู่เสมอ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำมักประพฤติตัวตามระเบียบและจะรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจ ถ้าต้องทำตัวแปลกกว่าที่เคย เช่น สวมเสื้อผ้าที่ค่อนข้างแปลก ทันสมัย

๙. ลักษณะบุรณาภาพแห่งตน (PI) มีคำถามทั้งหมด ๕๕ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดในลักษณะนี้ จะเป็นผู้ที่ยอมรับเอาทัศนคติและพฤติกรรมบางอย่างของบุคคลที่แสดงว่าขัดต่อสังคม หรือมีปัญหาทางอารมณ์ มักไม่รู้สึกว่าตนทำอะไรผิดหรือไม่มีคนอื่นเข้าใจตน ไม่มีความสุขเท่าคนอื่น ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ มักจะเป็นผู้ที่ตั้งใจหลีกเลี่ยงจากบุคคลอื่น มีความรู้สึกเกลียดชัง ก้าวร้าว รู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้ง อ้างว้าง ไม่เป็นที่ยอมรับของ

คนอื่น

๑๐. ลักษณะที่แสดงถึง ระดับความกังวลใจสูงหรือต่ำ (AL) มีคำถามทั้งหมด ๒๐ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงในลักษณะนี้ เป็นพวกที่ไม่ยอมรับว่าตนเองมีความรู้สึกหรือมีอารมณ์ หงุดหงิดหรือกังวลใจ คิดว่าตนมีความสุขเกือบตลอดเวลา ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำเป็นผู้ยอมรับ ตนเองว่าตนเองมีความรู้สึกถึง เครียด อารมณ์อ่อนไหวง่าย อาจเคยมีประสบการณ์ที่เกี่ยวกับ ความยุ่งยากในใจในการปรับตัวทางสังคมและมีแนวโน้มที่จะแสดงความคิดเห็นในทางที่ไม่ดี เกี่ยวกับตนเอง ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่มีระดับความกังวลใจต่ำ ผู้ที่ได้คะแนนต่ำเป็นผู้ที่มีความกังวลใจสูง

๑๑. ลักษณะที่คอยเป็นห่วงใยในสวัสดิภาพของผู้อื่น (Am) มีคำถามทั้งหมด ๓๖ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงในระดับนี้เป็นผู้ที่มีความรู้สึกผูกพันกับคนอื่น ไว้วางใจได้และมีจรรยา ในการเกี่ยวข้องกับคนอื่น ห่วงใยในความรู้สึกและสวัสดิภาพของบุคคลที่ตนสมาคมด้วย ส่วน ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ มีความโน้มเอียงที่จะเป็นผู้ไม่สนใจกับความรู้สึกและสวัสดิภาพของผู้อื่น ไม่ เห็นความสำคัญของผู้อื่น ไม่มองในแง่ส่วนตัว

๑๒. ลักษณะการให้คุณค่าแก่สิ่งที่น่าสนใจไปประยุกต์ได้ (PO) มีคำถามทั้งหมด ๓๐ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงในลักษณะนี้ เป็นผู้ที่สนใจในกิจกรรมที่น่าสนใจไปประยุกต์ได้หรือใช้ได้จริง มีความโน้มเอียงที่จะนิยมการเป็นเจ้าของและการได้รับความสำเร็จทางรูปธรรม หลักเกณฑ์ ที่บุคคลเหล่านี้ใช้ในการประเมินคุณค่า แนวความคิด และสิ่งของต่าง ๆ มักเป็นหลักการ ที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที ส่วนประกอบของบุคลิกภาพของคนที่ได้คะแนนสูง กว่าคะแนนเฉลี่ยที่พบได้เสมอคือ การเอาอำนาจเป็นใหญ่ เชื่อจารีตนิยม มีความสนใจในสิ่งที่ไม่ต้องใช้อัญญาขบคิด ผู้ที่ได้คะแนนต่ำมักเป็นผู้ที่นิยมอุดมคติมากกว่าและชอบที่จะถกเถียงปัญหา ทางปรัชญา มีความคิดไม่เหมือนคนอื่น คิดว่าคำตอบที่ถูกต้องมีเพียงคำตอบเดียวสำหรับคำถาม ทั้งหมด

๑๓. ลักษณะความเป็นชายหรือหญิง (MF) มีคำถามทั้งหมด ๕๖ ข้อ ผู้ที่ได้คะแนนสูงในลักษณะนี้ มักแสดงถึงลักษณะความเป็นเพศชาย ไม่สนใจในเรื่อง เกี่ยวกับสุนทรีย์ภาพ ยอมรับปัญหาในการปรับตัว มีความรู้สึกกังวลใจและพบว่าตนเอง

มีความบกพร่องหลายประการ มีความโน้มเอียงที่จะเข้าหากิจกรรมทางสังคมน้อย ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ จะมีลักษณะที่แสดงถึงความเป็นเพศหญิง สนใจในสุนทรียภาพ และกิจกรรมทางสังคมมาก ยอมรับในความอ่อนไหวทางความรู้สึกและการแสดงออกทางอารมณ์อย่างมาก

๑๔. ลักษณะความลำเอียงในการตอบสนอง (RB) มีคำถามทั้งหมด ๒๕ ข้อ สำหรับใช้วัดความพยายามที่จะสร้างความประทับใจของผู้ตอบ ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงในลักษณะนี้ จะเป็นผู้ที่ชอบขบคิดปัญหาที่ท้าทายต่อผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ชอบการหาแนวความคิดจากการวิจัย ชอบคิดปัญหาทฤษฎี เรขาคณิต ปรัชญาหรือตรรกวิทยา มีความรู้สึกว่าคุณค่ากับผู้อื่นได้ดี และจดจำคำพูดของคนอื่นได้เสมอ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ มักรู้สึกว่ามีความยากลำบากเกิดขึ้นแก่ตัวเองสูงมาก จนถึงระดับที่ไม่สามารถจะเอาชนะใจตนเองได้ รู้สึกว่าตนเป็นคนที่ใจลอยเสมอๆ และไม่สู้จะจจจจต่อการคิดปัญหา ยากๆเป็นเวลานานติดต่อกันถึง ๑ หรือ ๒ ชั่วโมง มีความรู้สึกว่าในบางครั้ง การไม่เชื่อฟังกฎหมายก็เป็นสิ่งที่ยุติธรรมอยู่เหมือนกัน

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่ได้ดัดแปลงและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยแล้วไปลองสอบกับนิสิตคณะครุศาสตร์จำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาปรับปรุงในข้อที่ยังมีความหมายคลุมเครือและไม่ชัดเจน ภายหลังได้หาค่าความเชื่อถือได้ โดยการวัดคุณภาพภายใน ตามแบบของ Kuder-Richardson Formula 21 ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ Omnibus Personality Inventory Form F, (OPI Form F.) ซึ่งได้ดัดแปลง และเรียบเรียงเป็นภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๗๔ คน

ลักษณะทางบุคลิกภาพ	MEAN	S.D.	r <sub>tt</sub>
ลักษณะการครุ่นคิดอย่างลึกซึ้ง	๒๐.๗๑	๖.๔	.๗๖
ลักษณะความเชื่อทางทฤษฎี	๑๖.๔๖	๕.๒	.๖๗
ลักษณะการชอบทางสุนทรีย์ภาพ	๑๓.๐๑	๔.๕	.๗๗
ลักษณะการชอบความสลับซับซ้อน	๑๔.๓๔	๕.๑	.๗๑
ลักษณะความเป็นตัวของตัวเอง	๑๕.๕๐	๖.๓	.๗๖
ลักษณะความเชื่อทางศาสนา	๑๔.๕๒	๔.๔	.๖๖
ลักษณะการชอบเข้าสมาคม	๑๖.๔๗	๖.๘	.๘๑
ลักษณะที่ชอบแสดงความรู้สึกลึก	๒๗.๒๔	๖.๗	.๗๑
ลักษณะบุรณภาพแห่งตน	๓๒.๒๓	๗.๓	.๗๐
ลักษณะที่แสดงถึงระดับความกังวลใจสูงหรือต่ำ	๑๐.๐๘	๓.๗	.๖๖
ลักษณะที่คอยเป็นห่วงใยในสวัสดิภาพของผู้อื่น	๑๓.๘๕	๔.๘	.๘๑
ลักษณะการให้คุณค่าแก่สิ่งที่น่าสนใจได้	๒๑.๒๗	๕.๔	.๘๕
ลักษณะความเป็นชายหรือหญิง	๒๖.๘๕	๖.๒	.๖๔
ลักษณะความลำเอียงในการตอบสนอง	๑๒.๖๔	๓.๕	.๕๓

## การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล

๑. การวิเคราะห์เนื้อหาจากจินตนาการแบบสร้างสรรค์เพื่อให้คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ ให้คะแนนและคิคะแนนตามระบบของ Atkinson & McClelland ตามที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น บุคคลที่ได้คะแนนแรงจูงใจเกินเปอร์เซ็นต์ไคที่ ๗๕ ขึ้นไป จัดเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนแรงจูงใจต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไคที่ ๒๕ ลงมา จัดเป็นผู้ที่ได้คะแนนแรงจูงใจต่ำ ผลจากการแบ่งเช่นนี้จะได้กลุ่มรูปแบบแรงจูงใจ ๔ กลุ่ม คือ (๑) กลุ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์สูง ๕๗ คน (๒) กลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ต่ำ ๔๖ คน (๓) กลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ต่ำและแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์สูง ๓๖ คน (๔) กลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำและแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ต่ำ ๓๕ คน

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ดัดแปลงมาจาก OPI FORM F. นำข้อมูลมาตรวจให้คะแนนตามคู่มือ คือตรวจคะแนนคำตอบโดยใช้แบบตรวจคำตอบเพื่อหาคะแนนดิบของบุคลิกภาพทุกด้านทั้ง ๑๔ ด้าน นำคะแนนดิบของบุคลิกภาพแต่ละด้านไปเปรียบเทียบหาคะแนนมาตรฐานในค่านั้น ๆ ถ้าคะแนนมาตรฐานที่ได้อยู่เหนือค่าเฉลี่ยก็แสดงว่าบุคคลนั้นได้คะแนนสูงในลักษณะนั้น แต่ถ้าได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนมาตรฐานก็แสดงว่าเป็นผู้ได้คะแนนต่ำในลักษณะนั้น

๓. ในการวิจัยครั้งนี้ นำคะแนนจากการวิเคราะห์รูปแบบของแรงจูงใจของแต่ละกลุ่มมาหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งสหสัมพันธ์กับคะแนนดิบของคะแนนบุคลิกภาพแต่ละด้านด้วยวิธี product-moment correlation เพื่อเปรียบเทียบ

๑. บุคลิกภาพของกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์สูง
๒. บุคลิกภาพของกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ต่ำ
๓. บุคลิกภาพของกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์สูง
๔. บุคลิกภาพของกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ต่ำ